Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ş. T. No. 120.288/932

Nr. 220 Luni 15 August 1938
14 Pagini

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifu poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ŢARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Publicitatea legalităţii

Tablourile de transferări în învăţământul de diferite categorii, publicate acum, cuprind o menţiune inedită faţă de cele de altă dată.

Pe când era obiceiul să se arate numai numele profesorilor de ambe sexe, catedrele ocupate mai înainte şi acelea unde erau mutaţi, de astă dată se precizează şi temeiul legal pe care au fost transferaţi.

Inovaţia este îndreptăţită şi oportună, pentru că înlătură bănuelile de favoruri, nepotisme, preferinţe politice, ce planau în alte imprejurări asupra numeroaselor transferări, bănueli confirmate în măsură însemnată prin hotărîrile judecătoreşti de contencios administrativ, care restabilea legalitatea înlocuind pe cei favorizaţi prin cei ce aveau legea de partea lor.

Faptul merită să fie subliniat cu atât mai mult, cu cât suspendarea inamovibilităţii şi a stabilităţii a suprimat posibilitatea recursului la justiţie contra ilegalităţilor săvârşite de autorităţi.

Succinte, aceste motivări pun la lumina zilei vasta operaţie a noilor transferări.

Cele mai multe sunt bazate pe consideraţiunea: „având media cea mai mare faţă de ceilalţi candidaţi". Notele sunt specificate. Şi este îmbucurătoare constatarea că numeroşi profesori şi profesoare au obţinut la examenele de capacitate note între 9 şi 10.

Transferările altora sunt motivate pe împrejurarea că nu există alt candidat cu soţie funcţionară la stat în noua localitate.

Iată şi cazuri în care un candidat, bine notat, n'a putut fi transferat de oarece este de confesiune greco-catolică iar catedra rămasă vacantă este la seminarul monahal ortodox dela Cernica, creiat pentru educaţia călugărilor.

Unele transferări cerute n'au fost admise întrucât examenele de capacitate sunt speciale pentru şcoalele normale, iar catedrele solicitate sunt în învăţământul secundar.

Un profesor n'a putut fi transferat pentrucă soţia sa este avocată diurnistă, nu definitivă, la un minister, şi ca atare nu poate beneficia de textul legal invocat.

Alţii n'au putut fi mutaţi pentru motivul că limitase catedrele solicitate în localitate unde nu existau vacanţe şi nu se referise şi la cele vacante în alte localităţi.

O profesoară a trebuit să rămână pe loc de oarece, deşi soţul este inspector regional la finanţe, are serviciul în localitatea unde se găsesc actualmente — după propria cerere — nu în Capitală, unde se solicita transferarea

Motivarea are caracter general.

Nu numai părţile interesate, nu numai învăţământul, ci şi opinia publică poate constata dacă s'a procedat legal sau nu.

Ce folositor ar fi pentru moravurile publice dacă sistemul s'ar generaliza!

BISERICA „STELLA MARIS" DELA CASTELUL REGAL DIN BALCIC — Foto JULIETTA

Porumbul este liber la export

Hotărârea delegaţiei economice a guvernului

Delegaţia economică a guvernului a ţinut eri d. a. şedinţă la ministerul economiei naţionale.

Au participat d-nii Mitiţă Constantinescu, ministrul economiei naţionale, Ionescu-Sişeşti, ministrul agriculturei şi domeniilor, M. Ghelmegeanu, ministrul comunicaţiilor, M. Ralea, ministrul muncii şi Iordan, secretarul general al ministerului economiei naţionale.

La sfârşit s'a dat presei următorul comunicat:

Având în vedere perspectivele recoltei de porumb, delegaţia economică a guvernului, în şedinţa sa din 12 August a. c., a hotărât ridicarea prohibiţiei la exportul acestui produs.

Exporturile de porumb se vor putea face în viitor fără nici o restricţiune în ţările cu devize libere sau în ţările cu devize forte în clearing, cu avizarea obligatorie a Comisiunei speciale pentru organizarea, încurajarea şi îndrumarea exportului de cereale de pe lângă ministerul economiei naţionale.

Exporturile în ţările cu restricţiuni valutare se vor putea efectua numai în baza unei autorizaţiuni eliberată de sus amintita comisiune.

După aceea, delegaţia economică a rezolvat chestiuni curente.

Haite de lupi atacă vitele locuitorilor din nordul judeţului Dâmboviţa

Peste 100 de oi ucise

Târgovişte, 12 Aug.

Autorităţile au fost înştiinţate că pe teritoriile comunelor: Vârfuri, Măgura şi Bezdead, din nordul judeţului Dâmboviţa, şi-au făcut apariţia numeroase haite de lupi, cari vin noaptea în sate, producând mare panică. 36 oi ale locuitorului Traian Poenaru, închise într'un obor de lângă casa situată în centrul comunei Vârfuri, au fost omorâte. De asemenea a fost atacată târla locuitorului Gheorghe Poenaru, dela punctul „Poiana Mare", între comunele Vârfuri şi Bezdead, omorând 78 oi.

O haită de lupi a atacat caii locuitorilor din Măgura, aflaţi la păşunat, rănind opt din ei.

Populaţiunea acestor sate, este îngrijorată de marele număr de lupi.

Autorităţile sunt rugate să organizeze vânători pentru uciderea fiarelor.

Doi aviatori germani s'au rătăcit şi au aterizat în Moravia

Praga, 12 (Rador). — **Corespondentul agenţiei Havas transmite:**

Eri la ora 19,30, două avioane germane, conduse de câte un singur aviator şi aparţinând unei şcoli de antrenament, au aterizat la Trebic în Moravia.

Aviatorii au declarat că se duceau dela Muenchen la Viena pentru a lua parte la competiţiile aeronautice ce se vor desfăşura în acest oraş la 14 August. Ei au afirmat că s'au rătăcit din cauza unei furtuni

Cei doi piloţi se află la Trebic într'un hotel, sub supravegherea autorităţilor. Este probabil că ei vor putea să părăsească Cehoslovacia dacă în cursul anchetei nu se descoperă nici o circumstanţă agravantă.

ALT PROTEST AL CEHOSLOVACIEI LA BERLIN

Berlin, 12 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:*

Legaţiunea Cehoslovaciei din Berlin a protestat eri la ministerul afacerilor străine al Reichului contra sboruriior efectuate în cursul săptămânii trecute de avioane germane pe deasupra teritoriului cehoslovac.

Eri un avion german a sburat din nou pe deasupra teritoriului cehoslovac şi anume în regiunea Glasswald, în timpul înmormântării germanului sudet Baierle, ucis în cursul unei ciocniri între social democraţi germani şi sudeţi germani.

Legaţiunea Cehoslovaciei a protestat azi contra acestei noui violări.

O motocicletă s'a răsturnat în şanţul şoselei

Doi graviu răniţi

Cernăuţi, 12 August

Joi la amiazi s'a întâmplat un grav accident de motocicletă pe teritoriul com. Bila.

O motocicletă, condusă de tipografui Iacob Friemed din str. Petre Liciu, în care se afla şi comerciantul Abraham Rottenstein, s'a răsturnat în şanţul şoselei, din cauza unui porc care ieşise înaintea motocicletei.

Atât tipografui cât şi comerciantul au fost grav răniţi, rămânând în nesimţire.

La faţa locului s'a trimis din Cernăuţi o ambulanţă a Salvării care a ridicat pe răniţi internându-i la spitalul „Regele Carol II".

Impresionanta tragedie familiară la Viena

Viena, 12 (Radio Central).— *O impresionantă tragedie familiară s'a întâmplat la Viena.*

Pensionarul căilor ferate austriace Iulius Haase, în vârstă de 68 ani, s'a sinucis împreună cu întreaga lui familie, compusă din soţie, fiu noră, trei fiice şi servitoarea, care se afla în serviciu de zece ani.

Iacob Yurovski

fostul şef al Cekei din Ecaterinsburg şi fostul şef al asasinilo familiei imperiale ruse, a murit la Moscova.

Yurovski cu mâna sa a ucis pe Nicolae II şi pe ţareviciul Alexis.

Iar primejdia spaniolă

In ziua când s'a semnat acordul anglo italian, deşi aplicarea lui rămânea condiţionată de anumite măsuri în legătură cu războiul civil din Spania, printre care retragerea voluntarilor era cea de căpetenie, totuşi faptul că s'a produs o destindere între marea Britanie şi Italia a născut speranţe noui pentru îmbunătăţirea situaţiei internaţionale. Reluarea unor raporturi de bună înţelegere între Italia şi Marea Britanie, trebuia să grăbească o apropiere franco-italiană şi astfel să se poată ajunge la crearea unei atmosfere favorabile unei înţelegeri între marile puteri, din care desigur n'ar fi fost exclusă nici Germania.

Au trecut de la semnarea acordului anglo-italian patru luni, fără ca el să fi putut fi aplicat fiindcă n'au fost îndeplinite condiţiunile prevăzute.

Comitetul de neintervenţie s'a întrunit în acest timp la Londra şi s'a realizat acordul tuturor asupra planului britanic pentru retragerea voluntarilor. Acest plan a fost comunicat celor două părţi în luptă, din Spania. Guvernul din Valencia a răspuns imediat că e gata să'l accepte. Generalul Franco însă, care a primit în ziua de 6 Iulie trecut planul britanic, n'a dat nici până azi vre-un răspuns.

Pe de altă parte, ca o dovadă de bună voinţă şi de hotărâre de a seconda cu toată sinceritatea acţiunea Angliei, Franţa a dispus imediat după acordul de la Londra, închiderea frontierei spre Spania, deşi frontiera Portugaliei spre Spania naţionalistă continuă a fi deschisă.

Aceasta este situaţia, care a început să producă îngrijorare şi nelinişte atât în cercurile politice engleze cât şi în cele franceze.

Intârzierea pe care generalul Franco o pune ca să răspundă este considerată pe de o parte ca o jignire adusă Marei Britanii şi pe de altă parte ca un abuz faţă de lealitatea şi onestitatea politică franceză.

„Tăcerea lui Franco — scrie ziarul francez „Epoque" sub semnătura d-lui Henri de Kerillis — în chestiunea retragerii voluntarilor începe să semene cu o jignire calculată la adresa Angliei. Cine îl sfătueşte la acest mutism? Dacă e Italia, atunci pentruce? Pe măsură ce trec zilele, posibilităţile punerii în aplicare a acordului anglo-italian dispar cu o iuţeală accelerată. Campania acelora cari cer în Franţa, deschiderea frontierei găseşte noui argumente".

Pe de altă parte, d. Vladimir d'Ormesson, scrie în „Figaro":

„Dacă situaţia militară spaniolă rămâne fără ieşire, situaţia diplomatică este la fel. Planul comitetului din Londra asupra căruia se realizase unanimitatea, este în pană. El este în pană din cauza guvernului din Salamanca al cărui răspuns — de o lună de zile de când i-a fost comunicat planul — n'a fost dat încă lordului Plymouth pe când d. Negrin a răspuns afirmativ de acum 15 zile. Pentruce această tăcere? Se spune că generalul Franco este absorbit de operaţiunile militare. Desigur, dar el are pe lângă dânsul miniştri, technicieni, diplomaţi. De altfel, afacerea nu-i nici atât de nouă, nici atât de complicată, încât să fie nevoe de o gândire extraordinară, planul din Londra fiind cunoscut de luni de zile. Pentru oameni de bunăcredinţă cari nu caută decât să se restabilească o ordine sănătoasă în Spania, este posibilă o altă procedură".

Tonul acesta se poate găsi în mai toată presa franceză fără deosebire de culoare politică.

Pe de altă parte, presa engleză manifestă aceeaş îngrijorare. Ziarul „Daily Herald" anunţă că guvernul francez ar fi făcut cunoscut la Londra că el nu poate lăsa ca lucrurile să continue astfel. „Franţa — scrie citatul ziar — a închis frontierele ei spre Pirinei tocmai spre a înlesni o soluţie generală, dar ea a făcut aceasta cu condiţia expresă că închiderea va fi de scurtă durată şi că frontiera va fi redeschisă dacă, în timp util, nu se va fi început evacuarea voluntarilor. Tăcerea lui Franco este pe cale de a întârzia în mod discret începerea eventuală a evacuării. Dacă Franco — închee ziarul englez — nu va accepta în scurt timp proectul, Franţa va trebui în toată dreptatea, să redeschidă frontiera ei căci ea nu poate lăsa să fie luată în bătae de joc. In acest caz, ce vor face Italia şi Germania? Acordul atât de greu încheiat se va găsi din nou adâncit în haos".

Pe de altă parte, ziarul german „Berliner Tageblatt" confirmă la rândul său ştirea că guvernul francez a făcut un demers pe lângă guvernul britanic înştiinţându-l că, dacă generalul Franco nu va răspunde într un viitor apropiat, atunci deschiderea frontierei Pirineilor va deveni inevitabilă.

După cum se vede din citatele de mai sus, problema spaniolă redevine ameninţătoare pentru pacea europeană. Intârzierea aplicării planului britanic aduce în mod fatal întârzierea aplicării acordului anglo-italian şi, deci, speranţele unei destinderi se îndepărtează din nou.

SCRISORI DIN PARIS

Invăţaţii pe Ocean

de RENE SAIVE

„Carimaré", marele laborator plutitor al Oficiului naţional metereologic francez a părăsit portul Le Havre, plecând în a treia sa campanie în Atlanticul de Nord.

Ce este „Carimaré?" Un laborator plutitor, care în orice punct al oceanului s'ar găsi explorâ atmosfera spre a transmite apoi prin radio informaţii care să permită trasarea hărţilor meteorologice aeriene. Este singurul vas din lume care poate îndeplini o asemenea misiune.

In rue de l'Université am putut întâlni pe d. Bureau, sub-directorul Oficiului naţional meteorologic, mare specialist în problemele atmosferei Atlanticului de Nord. D-sa a binevoit să ne precizeze însemnătatea acestei a treia călătorii:

„Demn succesor al lui „Jacques-Cartier", care acum 17 ani inaugura serviciul de observaţii meteorologice în Atlanticul de Nord, funcţionând ca o staţiune de previziuni şi experienţe, „Carimaré" a plecat deunăzi în a treia campanie. Ce are de făcut?

In fiecare zi va centraliza informaţiunile venite dela toate vasele care trec Atlanticul şi va face observaţii, sondaje, radiosondaje, hărţi şi previziuni ale timpului, pe care le va comunica tuturor oficiilor meteorologice din lume.

„Programul campaniei de lucru a fost studiat cu amănunţime şi cere ca tot personalul să lucreze intens. Cele trei emiţătoare de radio de pe bordul lui „Carimaré" îi vor permite să fie în comunicaţie permanentă cu toate posturile, toate vasele, toate avioanele care pornesc peste Atlantic.

„Mijlocul de care dispunem pentru cercetarea atmosferei este balonul-sondă, care a fost special construit pentru această campanie a lui „Carimaré". Fiecare balon duce cu el un emiţător de radio, având un comutator rotativ care pune pe rând, în contact cu aparatul, barometrul, termometrul şi higrometrul. Mulţumită acestui dispozitiv balonul-sondă „vorbeşte" observatorilor de pe bord şi observaţiile sunt transmise într'o clipă.

„Radio-sondele lui „Carimaré" depăşesc 15.000 metri înălţime şi dau nenumărate indicaţii asupra păturilor atmosferice din apropierea înălţimii de 10.000 m. Aceste observaţii foarte precise ne-au permis să descoperim o lege meteorologică pe care ne silim s'o verificăm: legea după care viteza vântului variază în raport invers cu densitatea aerului; la 10 km. înălţime, această densitate este redusă la o treime din valoarea ei la sol. Iată deci putem spune că deasupra regiunii turburărilor atmosferice se găsesc vânturi extrem de violente, vânturi de care trebue să ţină

Continuare în pag. 2-a

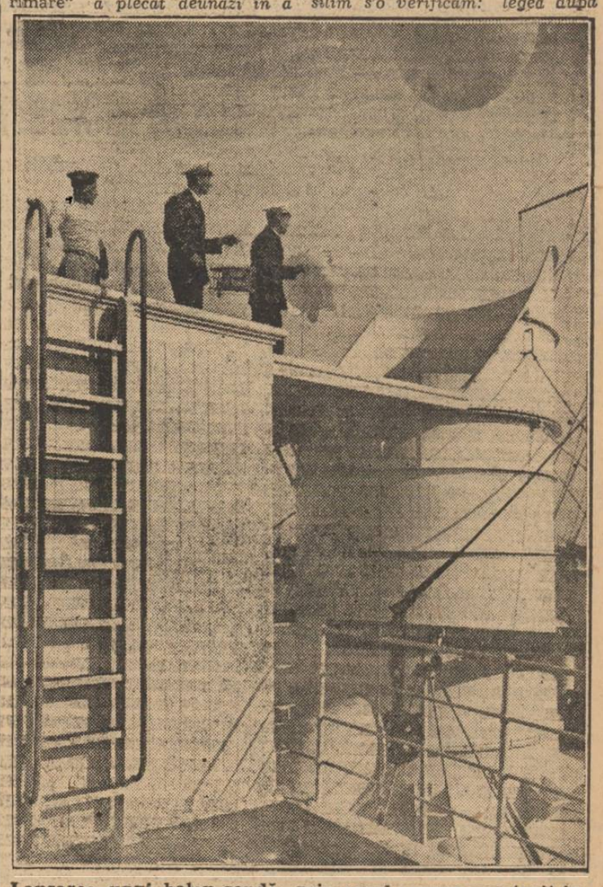

Lansarea unui balon-sondă prin coşul anume construit în acest scop pe puntea vasului „Carimaré"

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Invrăjbirea politică

de I. AGÂRBICEANU

Sbuciumul unei noui aşezări după Unire, — mulţi intelectuali ardeleni trecând la alte ocupaţii decât cele avute înainte, — lipsa de lucru şi de câştig, lipsa stabilităţii în funcţiuni, nerentabilitatea profesiunilor libere după războiu, sporirea clasei intelectuale, rămasă, în parte, în şomaj, — au contribuit la câteva apariţii bolnave, în viaţa acestei clase după Unire. Aceste apariţii le socotesc trecătoare, fiindcă nu sunt firesti, ci provocate de stări şi împrejurări excepţionale, cum excepţională a fost vremea de după războiu până azi, nu numai la noi, ci în toate ţările.

Motivele de mai sus, tratate în articolele anterioare, au dus şi la acea învrăjbire politică ce ne-a stricat aşa de mult în ultimele două decenii.

In primul rând, lipsa de lucru, de rentabilitate a profesiunilor libere, a constrâns lumea intelectuală dela noi să se înfoarcă cu faţa către politică, singurul teren după războiu, pe care, cel puţin vremelnic, se afla un mijloc de câştig.

S'a tot proclamat în Ardeal necesitatea solidarităţii şi rămânerea într'un singur partid politic şi s'au tot anatemizat acela cari au rupt solidaritatea dinainte de Unire. Dar nu s'au cercetat niciodată serios pricinile ruperii acestei solidarităţi. Cauza principală cred că a fost aceasta: lipsa de lucru şi de câştig.

Un partid singur nu putea da de lucru şi de câştig decât unei părţi mici din pătura noastră intelectuală, chiar la guvern fiind. Cei rămaşi pe dinafară au fost nevoiţi să-şi caute adăposturi în alte partide, cu gândul că vor avea o ocupaţie când acelea vor veni la guvern.

Dacă luăm în considerare că partidul naţional de pe vremuri, zece ani a rămas în opoziţie, se explică uşor cum au putut toate partidele politice din ţară să-şi afle aşa numitele „cadre", adică oameni de pus în slujbe de conducere, în Ardeal, cu toate fulgerile celor ce proclamau necesitatea solidarităţii ardeleneşti.

Nu motive de convingere politică, ci, în mare măsură, o necesitate de orgoliu biologic a dus la ruperea solidarităţii.

Desigur, au fost şi alte moti-

(Continuare în pag. 2-a)

Pământ şi suflet loren

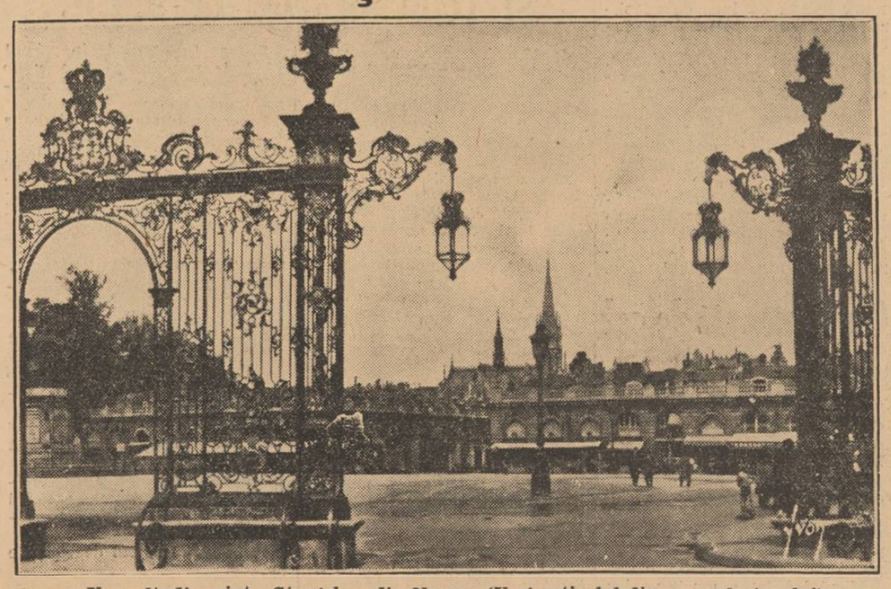

Un colţ din piaţa Stanislas, din Nancy. (Vezi articolul din corpul ziarului)